

EKONOMIKA POLJOPRIVREDE I PREHRAMBENE INDUSTRIJE

Studijski program: Ekonomika agroindustrije

Aktuelni trenutak visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, reforma forme i suštine akademskog obrazovanja u skladu sa Bolonjskim procesom, ali i potrebe širokog i veoma značajnog sektora poljoprivrede, prehrambene industrije, plasmana hrane, kao i agrarne politike zemlje, koncepta ruralnog razvoja, organske poljoprivredne proizvodnje i mnogih drugih vezanih oblasti nametnule su Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu u Sarajevu potrebu za osavremenjavanjem nastavnih planova. Kao jedan od rezultata tog osavremenjavanja, od školske 2005/06 godine organizovana je nastava na novom odsjeku, Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije. Osim na vlastitim i potrebama zemlje, odluka o osnivanju ovog odsjeka je temeljena i na potrebi približavanja nastavnih planova u oblasti poljoprivrede nastavnim planovima na poljoprivrednim fakultetima u zemljama EU i u okruženju i na rezultatima provedene stake-holder analize koji su ukazali na potrebu za transformacijom nastavnih planova u pravcu edukacije inženjerskog profila agro-ekonomskog usmjerenja. Pored toga, na Fakultetu je postojala snažno izgrađena svijest o potrebi inkorporiranja veoma aktuelnih oblasti najdirektnije vezane za poljoprivredu kao što su ruralni i regionalni razvoj, organska i integralna proizvodnja, domaća i međunarodna legislativa i uvođenje sistema kontrole i upravljanja ukupnim kvalitetom u poljoprivredi i prehrambenoj industriji u nastavne planove Fakulteta u cjelini.

Na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu u Sarajevu već 25 godina postoji postdiplomski studij iz oblasti Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije. Od samog osnivanja studija do danas, ovaj postdiplomski studij je bio veoma atraktivan i upisivao značajan broj studenata, među kojima je bilo najviše onih koji su već zaposleni i koji su smatrali da im je potrebno dodatno znanje iz oblasti agro-ekonomskih nauka. Studenti postdiplomskog odsjeka su ili diplomirani inženjeri poljoprivrede ili ekonomisti zaposleni u sektoru poljoprivredne proizvodnje, prehrambene industrije ili u administraciji vezanoj za oblast poljoprivrede i prehrambene industrije. S ovim u vezi, na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu u Sarajevu, već godinama postoji uvjerenje o potrebi uvođenja i dodiplomskog studija iz oblasti agro-ekonomskih nauka, ali je odlučeno da se sa otvaranjem novog odsjeka sačeka do momenta reformisanja visokog obrazovanja u skladu sa Bolonjskom deklaracijom.

Diplomirani inženjeri odsjeka Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije, reformisanog u skladu sa zahtjevima Bolonjske deklaracije i reformskim procesima proizišlih iz nje, dobiće znanja koja će im omogućiti sticanje čvrste osnove za dalji nastavak studiranja na nekom od postdiplomskih studija na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu, ali i zaposlenje u sektorima primarne poljoprivredne proizvodnje, prerade i prometa poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Odsjek Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije je po sadržaju sveobuhvatan i na njemu rade najizrasliji stručnjaci i nastavnici iz svih grana primarne poljoprivredne proizvodnje, prerade poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i disciplina mikro i makro

agro-ekonomike.

Završetkom ovog dodiplomskog studija stiču se uslovi za slijedeća moguća profesionalna pozicioniranja:

- Rad na farmama i u pogonima prehrambene industrije, naučnim i drugim institutima, poljoprivrednim zavodima i sl.;
- Rad u plansko-analitičkim, marketinškim, komercijalnim, razvojnim službama u pogonima prerađivačke industrije i na farmama;
- Rad na planiranju, implementaciji, upravljanju i kontroli razvojnih i investicionih projekata u poljoprivredi i prehrambenoj industriji;
- Rad u vladinim i nevladinim razvojnim agencijama i organizacijama na realizaciji projekata iz oblasti poljoprivrede i prehrambene industrije;
- Rad u državnim institucijama na svim nivoima u odgovarajućim resorima (poljoprivreda, prehrambena industrija, okoliš, trgovina);
- Rad u stručnim službama na poslovima pružanja savjetodavne pomoći u oblasti vođenja računovodstva na farmama, praćenja i analize poslovanja, planiranja i realizacije investicionih odluka;
- Upravno-administrativni poslovi na farmama i u pogonima manje složenosti;
- Upravno-administrativni poslovi u plasmanu i distribuciji hrane;
- Rad u obrazovnim institucijama, srednjim školama odgovarajućeg profila.

Akademski i obrazovni ciljevi programa

Cilj studijskog programa odsjeka Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu u Sarajevu je obezbjeđivanje formalno priznatog prvog stepena univerzitetskog obrazovanja. Diploma stečena u toku studija diplomantu pruža čvrst osnov za proces cjeloživotnog učenja, omogućava nastavak studija na drugom stepenu univerzitetskog obrazovanja na Poljoprivredno-prehrambenom ili nekom drugom srodnom fakultetu i obezbjeđuje solidnu osnovu za zaposlenje u u širokom sektoru proizvodnje, prerade i prometa hrane, sektoru administracije, stručnih i savjetodavnih službi, asocijacijama proizvođača i razvojnim vladinim i nevladinim organizacijama iz oblasti cjelokupnog agro-kompleksa.

Studijski program Odsjeka Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije je koncipiran i osmišljen na način da se njegovim apsolviranjem ispune obrazovni ciljevi koji uključuju obezbjeđivanje:

- poznavanja i razumijevanja naučnih disciplina primarne poljoprivredne proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda;
- sticanja znanja i razumijevanje bioloških, socioloških i ekonomskih specifičnosti sektora proizvodnje hrane kao i razumijevanje položaja poljoprivrede i prehrambene industrije u ukupnoj ekonomiji zemlje;
- sposobnosti primjene tehničkih, tehnoloških i ekonomskih znanja u oblasti proizvodnje, prerade i prometa hrane;
- stručnih i specijalističkih znanja iz oblasti mikro i makro agro-ekonomike poljoprivrede i prehrambene industrije;
- poznavanja i razumijevanja osnova naučnih metoda potrebnih za nastavak studiranja i cjeloživotnog učenja.

Kratak prikaz studijskog programa

Studijski program je, u svojim najznačajnijim karakteristikama, formi, zahtjevima u pogledu strukture, nastavnih metoda i trajanja u skladu sa preporučenim normama, dok sadržaj nastavnih planova i programa odražava specifičnosti Fakulteta. Međutim, ponuđene nastavne jedinice, pogotovo u domenu kapitalnih i izbornih poglavlja i modula daju pretpostavke za mobilnost studenata u oba pravca.

Program se realizuje kao dodiplomski studij na odsjeku Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu. Studij je profilisan kao akademski, njegovo trajanje je tri godina, a nastavni program se realizuje kroz šest semestara prema shemi akademskog kalendara Fakulteta. Program se upisuje i realizuje kao odsjek sa dva smjera:

- Ekonomika poljoprivrede ili
- Ekonomika prehrambene industrije.

Nakon jednog semestra zajedničkih i za sve studente Odsjeka obaveznih nastavnih modula program nudi odabir jednog od navedenih smjerova. Drugi i treći semestar su koncipirani tako da studenti dobiju potrebna znanja iz tehnologija u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji ili prehrambenoj industriji (u zavisnosti od smjera) dok su četvrti i peti semestar u najvećoj mjeri posvećeni obavezanim i izbornim kursevima iz oblasti mikro i makro egro-ekonomike. Šesti semestar je najvećim dijelom predviđen za praksu i izradu diplomskog rada.

Moduli obavezni za smjer su moduli grupisani na način da obezbjeđuju znanja iz oblasti ili primarne poljoprivredne proizvodnje ili prerade poljoprivrednih proizvoda. Pored toga, studenti su u prilici da tokom trećeg, petog i šestog semestra, u skladu sa svojim interesom i željenom profesionalnom orijentacijom izaberu module sa otvorenih izbornih lista.

U toku trogodišnjeg studija, odabirom bilo kojeg od smjerova student je u obavezi realizovati 27,4% kreditnih bodova kroz obavezne i za obje grupe zajedničke module. Smjer Ekonomika poljoprivrede nudi realizaciju 48,5% potrebnih kreditnih bodova kroz za smjer obavezne module i 24,1% kroz otvorene izborne module. Kroz smjer Ekonomika prehrambene industrije potrebno je realizovati 56,5% potrebnih kreditnih bodova kroz module obavezne za smjer i 16,1% kroz izborne module.

Podaci o odslušanim i položenim modulima nalaziće se u dodatku diplomi što će potencijalnom poslodavcu ili tijelima za upis diplomskih studija pružiti dovoljno informacija o oblastima koje je student apsolvirao.